

ISPITNI
CENTAR

DRŽAVNO
TAKMICENJE

► **INFORMATOR...**
STRANI JEZICI

Nastava/učenje stranih jezika, osim kognitivnog imaju i duboko humanistički aspekt. Omogućavaju i favorizuju autonomnost, podstiču na samostalnost i kreativnost u procesu učenja, ukazuju, osim na neophodnost permanentnog razvijanja jezičkih kompetencija, na značaj stalnog međusobnog razumijevanja, saradnje, uvažavanja, tolerancije, poštovanja različitosti, kulture dijaloga, interkulturalnog prožimanja i uvažavanja. Doprinosu svestranom i širokom usvajanju vještina i sposobnosti primjenljivih i u drugim disciplinama i razvijanju smisla za opservaciju i kritičko mišljenje i tako značajno utiču na formiranje ličnosti u cjelini.

Učenje stranih jezika doprinosi razvoju pozitivnih vrijednosti i vještina u kontekstu multikulturalnog i multikonfesionalnog društvenog miljea. Nastava stranog jezika nužno se odvija kroz kontakt između više kultura i već u samom početku izučavanja jednog od stranih jezika nalazimo elemente stvarne interkulturalne razmjene, jer "... Jezik se nikada ne podučava kroz obične jezičko-jezičke sadržaje, [...] budući da svaki jezik sadrži u sebi kulturu, on je njen proizvođač i proizvod". (Galison, *La culture partagée: Une monnaie d'échange interculturelle*, 1988).

U svijetu ubrzane globalizacije u kojem živimo, poštovanje jedinstvenosti i neponovljivosti svakog ljudskog bića trebalo bi da bude bazični zahtjev vaspitno-obrazovnog sistema. Principi individualizacije i diferencijacije u nastavi podrazumijevaju upravo poštovanje pomenute jedinstvenosti i neponovljivosti, jačanje svijesti i brige o individualnim faktorima značajnim za nastavu i učenje, kontinuiranu podršku darovitim učenicima i stvaranje prostora za iskazivanje individualnih razlika na kreativan i koristan način. Kako je navedeno u Strategiji za razvoj i podršku darovitim učenicima Ministarstva prosvjete Crne Gore (2015 – 2019), "Zadatak svakog društva koje želi da bude međunarodno konkurentno je da svoje potencijale stavi u funkciju najboljih interesa darovite dece i da svoje obrazovane, darovite i kreativne ljude uvažava kao dragocjen nacionalni resurs. Ulaganje u razvoj darovitih i kreativnih pojedinaca najbolje je ulaganje sa stanovišta opšteg društvenog razvoja jedne zemlje".

Predmet brojnih glotodidaktičkih istraživanja, kako tokom devedesetih godina prošlog, tako i u ovim prvim decenijama 21. vijeka, jesu opšti individualni faktori koji utiču na uspjeh i nivo postignuća učenika, kao npr. uzrast na kome je započelo učenje jezika, odnosno dužina učenja, ali i individualni faktori i razlike u pogledu stilova i strategija učenja ili afektivnih komponenti u učenju jezika.

Svijest da je kreativnost i potencijal najdarovitijih snaga trajni osnažujući element ubrzanog razvoja društva, permanentno i kontinuirano osmišljavanje i jačanje školskog sistema u kojem se "blagovremeno prepoznaju, identifikuju i razvijaju stvaralački potencijali darovite dece », svakako su utemeljeni u konceptu organizovanja i inoviranja državnog takmičenja iz stranih jezika.

Takmičenje iz stranih jezika predstavlja sumativni vid provjere znanja koji proizilazi iz pedagoških ciljeva i potreba. Istovremeno predstavlja i važan trenutak u širenju, promociji i unapređenju učenja i podučavanja stranih jezika i kultura.

U globalnom, interkulturalnom i multietničkom društvu, u kojem je, prije svega kroz Evropsku jezičku politiku, uočena obrazovna uloga stranih jezika u ličnom rastu i interkulturalnoj integraciji govornika različitih jezika, takmičenje iz stranih jezika kao osnovni cilj postavlja podsticanje produblivanja jezičkih/ kulturnih sadržaja ciljnog jezika, kao jednog od preduslova za uspješno snalaženje u različitim komunikativnim situacijama.

TAKMIČENJE SE ORGANIZUJE ZA TRI KATEGORIJE UČENIKA:

1. učenike osnovnih škola,
2. učenike prvog i drugog razreda srednje škole i
3. učenike trećeg i četvrtog razreda srednje škole.

Pomenute nivoe karakteriše rastući nivo težine, od nivoa A2 do B2, odnosno nivoa C1 za engleski jezik, prema Zajedničkom evropskom referentnom okviru za žive jezike.

Od učenika se očekuje da na takmičenju pokažu znanje koje u određenoj mjeri prevazilazi sadržaje ponuđene nastavnim programom.

Takmičenje iz stranog jezika sastoji se iz dva dijela: pismenog i usmenog. Vrijeme koje učenici imaju na raspolaganju za rješavanje pismenog dijela takmičenja jeste: **90 minuta** za učenike osnovne i **150 minuta** za učenike srednje škole.

Dozvoljeni pribor za rad: grafitna olovka, gumica, plava ili crna hemijska olovka.

Grafitna olovka se može koristiti u toku rada ali konačan odgovor mora biti napisan hemijskom olovkom.

Nije dozvoljena upotreba: rječnika, korektora, piši-briši hemijske olovke, mobilnog telefona i bilo kog drugog elektronskog pomagala.

VAŽNO: Detaljnije procedure i pravila takmičenja opisani su u STRUČNOM UPUTSTVU ZA DRŽAVNO TAKMIČENJE UČENIKA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA

PISMENI DIO

Na pismenom dijelu se testiraju jezičke vještine razumijevanja odslušanog i pročitanoog teksta (slušanje i čitanje), jezička vještina pisane produkcije na zadatu temu, kao i gramatika, leksika i civilizacija predviđene određenim nivoom učenja.

Zadatak razumijevanja odslušanog teksta (slušanje) ima za cilj provjeru sposobnosti učenika da razumije odslušani tekst, njegovu osnovnu ideju, suštinu, ali i određene precizne informacije.

Zadatak razumijevanja pisanog teksta (čitanje) provjerava sposobnost učenika da pročita i razumije tekstove različite vrste. Od učenika se očekuje da razumije suštinu ali i detalje sadržane u tekstu. Učenici završnih razreda srednje škole bi trebalo da razumiju i implicitne i eksplicitne informacije ponuđene u tekstu.

Zadatak kojim se provjerava jezička (gramatička i leksička) kompetencija ima za cilj provjeru učenikovih saznanja o funkcionisanju samog jezičkog sistema, kroz vježbe tipa dopunjavanja praznina u tekstu (cloze), višestrukog izbora ili transformacije riječi ili rečenica.

Tekstovi, domeni i situacije koji se koriste za provjeru prethodno navedenih triju jezičkih vještina biraju se na osnovu iskustvenih karakteristika i potreba učenika u zavisnosti od uzrasta i nivoa učenja, dok metode i tehnike testiranja ostaju suštinski nepromijenjene.

Zadatak pismene jezičke produkcije oslikava učenikovu pismenost na stranom jeziku, vladanje stranim jezikom u cjelosti. Pored literarnih sposobnosti (maštovitost, razmišljanje, uopštavanje, sintetizovanje i jasno saopštavanje ideja) učenik pokazuje i svoje znanje o opštoj ali i o kulturi ciljnog jezika.

Kao i kod jezičkih vještina slušanja, čitanja i gramatičko-leksičke kompetencije, teme odabrane u zadatku pisane produkcije vezane su za uzrast učenika, njihove interese, njihovo poznavanje svijeta i sposobnost da se bave određenim temama.

USMENI DIO

Usmeni dio takmičenja organizuje se po ugledu na zvanične testove sertifikacionih centara u svijetu i podrazumijeva opisivanje (jedne ili dvije) fotografije i komunikativnu situaciju, najčešće u vidu dijaloga sa ispitivačem.

Usmeni dio takmičenja ima za cilj provjeru učenikove sposobnosti interakcije u komunikaciji na stranom jeziku. Sastoji se od tri dijela:

- ▶ Prvi, uvodni dio, zasniva se na kratkom razgovoru o svakodnevnim stvarima i ličnom iskustvu učenika, sa ciljem da mu se pomogne da savlada tremu i ostvari što opušteniju komunikaciju sa ispitivačem.
- ▶ U drugom dijelu učenik dobija jednu ili dvije fotografije koje treba da opiše i/ili uporedi i poveže sa ličnim iskustvima.
- ▶ Treći dio obuhvata komunikativnu situaciju ili izražavanje ličnog mišljenja o određenoj temi.

Prilikom ocjenjivanja usmene produkcije, ispitivači procjenjuju u kojoj je mjeri učenik u stanju da ispravno koristi gramatičke i leksičke strukture, ocjenjuju njegovu tečnost izražavanja (izgovor, intonacija, ritam, tečnost, spontanost, kompenzacija, prirodnost), prevazilaženje problema u komunikaciji kao i organizaciju jezičkog iskaza (odgovor na temu, koherencija, kohezija, cjelovitost).

	UKUPNO	OPŠTI UTISAK	VOKABULAR	GRAMATIKA	TEČNOST IZRAŽAVANJA tečnost, lakoća, prirodnost, spontanost; izgovor, intonacija, ritam, kompenzacija	UKUPNO ORGANIZOVANJE ISKAZA Odgovor na temu, koherencija, cjelovitost, povezanost
Broj bodova	____/20	____/4	____/4	____/4	____/4	____/4
1. dio						
2. dio						
3. dio						

OSNOVNA ŠKOLA**Specifikacija pismenog i usmenog dijela takmičenja**

PODRUČJE	BROJ ZADATAKA	TIP ZADATAKA	BROJ BODOVA
SLUŠANJE	1-2 teksta,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ višestruki izbor ▪ alternativni izbor ▪ kratak odgovor ▪ povezivanje ▪ dopunjavanje 	20 bodova
ČITANJE	2 teksta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ višestruki izbor ▪ alternativni izbor ▪ povezivanje ▪ ređanje ▪ kratak odgovor ▪ dopunjavanje ▪ umetanje 	25 bodova
UPOTREBA JEZIKA (LEKSIKA I GRAMATIKA)	oko 20-25 pitanja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ višestruki izbor ▪ dopunjavanje ▪ transformacija rečenica ▪ građenje riječi 	25 bodova
PISANJE	1 esej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pisanje sastava (120-150 riječi) 	30 bodova
GOVOR	3 zadatka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ predstavljanje ▪ govorna interakcija ▪ izlaganje 	20 bodova

SREDNJA ŠKOLA

Specifikacija pismenog i usmenog dijela takmičenja

PODRUČJE	BROJ ZADATAKA	TIP ZADATAKA	BROJ BODOVA
SLUŠANJE	1-2 teksta,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ višestruki izbor ▪ alternativni izbor ▪ kratak odgovor ▪ povezivanje ▪ dopunjavanje	20 bodova
ČITANJE	2 teksta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ višestruki izbor ▪ alternativni izbor ▪ povezivanje ▪ ređanje ▪ kratak odgovor ▪ dopunjavanje ▪ umetanje	25 bodova
UPOTREBA JEZIKA (LEKSIKA I GRAMATIKA)	oko 25 pitanja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ višestruki izbor ▪ dopunjavanje ▪ transformacija rečenica ▪ građenje riječi	25 bodova

PODRUČJE	BROJ ZADATAKA	TIP ZADATAKA	BROJ BODOVA
PISANJE	1 esej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pisanje sastava ▪ FR, IT, NJ, RU: ▪ 150-200 riječi za 1. i 2. razred ▪ 180-250 riječi za 3. i 4. razred ▪ ENG: 200-300 riječi 	30 bodova
GOVOR	3 zadatka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ predstavljanje ▪ govorna interakcija ▪ izlaganje 	20 bodova

Zbir rezultata postignutih na pismenom i usmenom dijelu takmičenja predstavlja ukupan broj osvojenih bodova na osnovu kojih se formira konačna rang lista i utvrđuju pobjednici.

Informator pripremile:

Dr Jasmina Nikčević

Dr Gordana Luburić

Dušica Marković

Ivana Vukčević

▶▶▶ www.iccg.co.me

Handwritten mathematical equations on a circular background:

- $$\det |(E^{(0)} - E) \delta_{ij} + V_{ij}| = 0, \quad i, j = 1, 2$$
- $$\Psi^{(1)} = \sum_{l \neq 1, 2} \alpha_l \Psi_l^{(0)}$$
- $$\sum_l |\alpha_l|^2 = 1$$
- $$V_{12} \frac{1}{E^{(1)} - H_2} \rightarrow V_{12} \frac{1}{E^{(1)} - E_2} \rightarrow \frac{1}{2\pi} \frac{\Gamma_2}{(E^{(1)} - E_2)^2 + \frac{1}{4}\Gamma_2^2}$$
- $$V_{12} \frac{1}{E^{(1)} - H_2} \rightarrow V_{12} \frac{1}{E^{(1)} - E_2} = \frac{1}{E - (E_2 + i\Gamma_2/2)}$$